

„Mindennek rendelt ideje van, és ideje van az ég alatt minden akaratnak.

Ideje a születésnek és ideje a meghalásnak;

ideje az ültetésnek, ideje annak kiszagztatásának, amit ültettetett.

Ideje van a sírásnak és ideje a nevetésnek; ideje a jajgatásnak és ideje a szökdelésnek.

Ideje van a keresésnek és ideje a vesztésnek; ideje a megőrzésnek és ideje az eldobásnak.”

(Préd. 3,1-2, 4, 6.)

MAZSIHISZ SZERETETKÓRHÁZÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY

Szerkesztette: Horváth Zsófia

Felelős kiadó: Dr. Deutsch Zsuzsanna

Fotók: Favics Péter

Nyomda: Aka-Print Nyomda

MAZSIHISZ Szeretetkórházért Közhasznú Alapítvány

1145 Budapest, Amerikai út 53 – 55.

Telefon: (36-1) 251-95-68, (36-1) 251-94-78

Fax: (36-1) 251-94-78

Email: szinait@mail.datanet.hu

Adomány számlaszám: OTP: 11714006–20407234

TISZTELT OLVASÓ!

A WHO 1990-ben ajánlást fogalmazott meg a palliatív gondozásra, amely tüneteket enyhítő intézkedést, gyógymódot jelent. Ez egy összetett gondozási forma azon betegek számára, akik súlyos, előrehaladott, gyógyíthatatlan betegségben szenvednek, illetve terminális állapotban vannak. Legfontosabb feladat ilyenkor a fájdalom enyhítése, a pszichológiai, spirituális és szociális támogatás. A palliatív ellátás célja a legjobb életminőség megőrzése a halálig.

A Hospice ellátás egyik legfontosabb jellemzője, hogy a beteg életminőségének javítását tűzte ki célul. Ennek megfelelően a gondoskodás nem csupán a beteg testi, hanem lelki, szociális és spirituális igényeire, valamint a hozzátartozók segítésére is kiterjed, mind a betegség fennállása, mind a gyász ideje alatt. A Hospice szolgálat mindenki számára ingyenes, hiszen az emberhez méltó halál minden ember alapvető joga. A hospice részleg az OEP tavaly október óta finanszírozza.

Itt kell megemlékezni Israel Sela úrról, aki nagy segítséget nyújtott a program beindításához és akinek életútja példát mutatott arra, hogyan kell megőrizni ebben a súlyos betegségben a tevékeny és örömteli életet.

A Magyarországi Zsidó Szociális Segély Alapítvány magáévá téve ezen elveket, pályázattal fordult a Luxemburgi Kormányhoz a hospice – palliatív ellátás megszervezéséért a MAZSIHISZ Szeretetkórházban lévő és az otthonápolásban részt vevő betegek érdekében.

A Luxemburgi Kormány az Amerikai Joint-on keresztül kétéves időtartamra biztosította a hospice mobil team felállításának, a tevékenység beindításának és működtetésének lehetőségét pénzügyi támogatás formájában. A zsidó idős emberek számára ez a szolgáltatás kifejezetten életminőség javulást eredményezett és eredményez napjainkban is. Törekszünk a team képzésére, továbbképzésére, lehetőség szerinti bővítésére, önkéntesek beállítására, továbbá arra, hogy a Luxemburgi Kormány adományának felhasználása után ezt a fontos szolgáltatást tovább tudjuk folytatni. A célnak megfelelően pályázat útján a Kórház szerződést kötött ennek a tevékenységnek az ellátására az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral, így hosszú távra biztosított a mobil team működése.

A szakmai munkát dicséri, hogy már ajánlásra jönnek hozzánk betegek, akik más kórházban hallották, hogy a Kórházban jó szakmai színvonalú hospice ellátás folyik.

„Aki egy ember életét menti meg, annyi, mintha az egész emberiséget mentené meg.”

Dr. Deutsch Zsuzsa
MAZSIHISZ Szeretetkórház igazgató főorvosa

A HOSPICE MOBIL TEAM

A hospice szolgálat célja a terminális állapotban lévő, elsősorban daganatos betegek szomatikus, pszichés, szociális és lelki ellátása életük utolsó szakaszában. Ezt az összetett feladatot interdiszciplináris csoport végzi. Orvos, ápoló, pszichológus és/vagy mentálhigiénikus, szociális munkás, gyógytornász, lelkész/rabbi és önkéntes segítő csak együtt képes biztosítani az élettől búcsúzó, gyógyíthatatlan beteg viszonylagos fizikai jóllétét és emberi méltóságát.

Magyarországon többféle szervezeti formában valósul meg a hospice ellátás. A Magyar Hospice – Palliatív Egyesület adatai szerint 2004 végén 10 hospice bennfekvő részleg (133 ágygal), 28 hospice házigondozó csoport és 4 mobil team működött. Hat ápolási otthonban folyt hospice szellemű gondozás. Jelenleg tehát összesen 48 hospice szervezet tevékenykedik az országban. A szervezetek 1991 –től 2004 végéig 14. 973 beteget kísértek el a halálukig. A daganatos betegek aránya 85%, az átlagos gondozási idő 33,6 nap volt. A betegeknek a hospice ellátás minden formája ingyenes.

A kezdeti hospice ellátási formák mellett – kórházi hospice részleg, palliatív osztály, házi gondozás – elterjedtek a hospice mobil teamek. A mobil csoport előnye, hogy a beteget a megszokott környezetükben látja el. A képzett szakemberek által végzett mobil szolgálat elősegíti a szemléletformálást a hagyományos egészségügyi ellátásban, ugyanakkor költségkímélő megoldás is, hiszen nincsen szükség külön osztály vagy részleg megnyitására.

A magyarországi zsidó közösségben rendkívül sok az idős, magányos, beteg ember. A Magyarországi Zsidó Szociális Segély Alapítvány ezért szükségesnek látta, hogy az otthoni szakápolás és az otthoni gondozás program mellett bevezesse a kórházi hospice ellátást is. Erre 2001. elején nyílt lehetőség, amikor a luxemburgi kormány alapította Nazi Persecutee Relief Fund és az Amerikai JOINT támogatásával megkezdődött a hospice mobil team működése a MAZSIHISZ Szeretetkórházban. A kezdeti nehézségeket az okozta, hogy a betegeknek, a hozzátartozóknak és a kórház dolgozóinak egy teljesen ismeretlen feladatkörű csoportot kellett befogadni. Ez körülmekintést és tapintatot kívánt a csoport dolgozóitól. Ezt megelőzően a Szeretetkórházban nem dolgozott szociális munkás és pszichológus, így sokszor nehéz volt elfogadtatni az ő feladatukat, kompetenciájukat. Sokszor kerültünk olyan helyzetbe, amikor feladatunk túlmutatott a hospice keretein. Nehezítette az integrációt az a tény, hogy a hospice team betegei az általános ápolást és szakorvosi ellátást a kórházi ápolási osztályon kapják s a csoport tagjai ennek a munkának a kiegészítését végzik. A csoport közvetítette a hospice szellemiséget, a mentális jólét biztosítását a testi komfort biztosítása mellett. A hospice team kialakított egy olyan gyakorlatot, amelyben központi szerepet kapott a hospitalizálódás megelőzése. A csoport által szervezett és

lebonyolított közösségi programokon, rendezvényeken természetesen nem csak a hospice team terminális állapotú betegei vettek és vesznek részt, hanem a kórház betegei is. A kórház támogató vezetésének köszönhetően alapítványi támogatásból sikeresen valósítottunk meg projekteket, melyek keretében barátságossá váltak a társalgók és a kert. A kórház minden betege rendszeres résztvehet közösségi programokon, melyeket alapítványi támogatásból finanszírozunk. Az OEP-hez benyújtott pályázat eredményeképpen a MA-ZSIHISZ Szeretetkórház 2004. október 1-én tíz hospice ágyra OEP befogadást nyert. Ezzel teljesült egy-a team megalakulásakor megfogalmazott-célkitűzésünk. Jelenleg 10 hónapja dolgozunk az új keretek között. Ez még szorosabb együttműködést jelent a kórházi dolgozókkal, az adminisztrációban és a betegellátásban egyaránt.

A hospice mobil team célja:

1. A súlyos, illetve végstádiumú daganatos betegek és családtagjaik holisztikus támogatása szakszerűen képzett, interdiszciplináris csoport segítségével.
2. Konzultatív segítségnyújtás és szaktanácsadás a kórházi személyzet számára.
3. A hospice szellemiség közvetítése, szemléletformálás.

Működési követelmények:

1. A csoport minden tagja részt vesz hospice/palliatív képzésen, majd folyamatos szakmai továbbképzéseken.
2. A csoport minden tagja részt vesz a heti egy alkalommal eszmegbeszélő csoporton, valamint a kéthetenkénti szupervíziókon.
3. A hospice betegek ellátását a kórházi adminisztrációhoz kapcsolódó dokumentációban és az irodai számítógépen is pontosan dokumentálják.
4. A felvétel, a gondozás, valamint a gondozás megszüntetése a kórház vezetőivel, illetve a személyzettel egyetértésben történik.
5. Megfelelően kialakított és felszerelt helyiség (iroda) áll rendelkezésre.

A csoport jelenlegi tagjai:

Dr. Márvány Veronika főorvos, team vezető

Keckeméti Ildikó klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta

Dombóváriné Kőszegi Annamária szociális munkás, mentálhigiénikus

Máthé Mónika szociális munkás

Nyíri Csabáné hospice szakápoló

Veress Mónika hospice szakápoló

Horváth Zsófia gyógytornász, pályázati író
Peredi Péterné önkéntes
Werner Katalin önkéntes

Heti rendszerességgel tartunk esetmegbeszélést, amin a csoport összes tagja részt vesz. Az esetmegbeszéléseken felvesszük a betegeket, kicseréljük a betegekkel kapcsolatos információinkat, kialakítjuk a gondozás és a hospice ellátás stratégiáját. Saját dokumentációinkat, statisztikánkat rendszeresen vezetjük a számítógépen. Az OEP befogadás óta a kórházi ápolási dokumentáció részeként is megjelennek a hospice team dolgozóinak megfigyelései, észrevételei.

A lelkiileg nagyon megterhelő munka miatt a csoport úgy döntött, hogy szupervízor segítséget vesszük igénybe. Ez a pszichés segítő forma a legmegfelelőbb az együtt dolgozó munkatársak pszichés gondozására, mert nem csak az ápoló személyzet betegekkel való kapcsolatát fejleszti, hanem a dolgozók egymás közti kommunikációját, együttműködését is segíti. A szupervízió célja, hogy csökkentse a munkából eredő pszichés terhelést illetve stresszt, és segítse a személyes és a szakmai kompetencia fejlesztését. 2003 márciusától 2005. júniusig három szupervíziós folyamatban vettünk részt. Megállapodásunk szerint a csoport minden tagjának kötelező részt venni ezeken a foglalkozásokon. Fontos kiemelni azt is, hogy mindenki részmunka-időben végzi munkáját, s ezeken a csoportfoglalkozáso-

kon lehetőség nyílik a kollégák teamen belüli konfliktusainak tisztázására, jó munkakapcsolat kialakítására is. Ennek anyagi feltételeit eddig a MAZS Alapítvány biztosította, melyet ez úton is köszönünk. A szupervízió folytatása elengedhetetlen a burn-out syndroma (kiégés) megelőzésében, továbbá elősegíti a jó team-munkát és a hatékonyabb munkavégzést. A terminális állapotú betegekkel dolgozóknak tartott csoportos szupervízió teret biztosít a veszteségek feldolgozásának, az érzelmek felszínre hozásának valamint a gondozással kapcsolatos tapasztalatok cseréjének.

Öt éves működésünk alatt többen elkészöntek a csoporttól. Hiányukat az új munkatársak pótolták. Kezdetektől 2004. január 6-ig dr. Hegedűs Katalin, ezután dr. Sámuel György 2005. szeptember 30-ig, majd 2005. október 1-től dr. Márvány Veronika vezeti a team-et. A csoport fennállása óta munkatársaink voltak: Békés Vera pszichológus, Raschka Náthán szociális munkás, Kósa György zeneterapeuta, Kerekes Krisztina nővér, Veszprémi Sarolta nővér, Simonné Lois Csilla nővér, Kardos Judit önkéntes segítő, Farkas Judit önkéntes segítő, Baloghné Vajna Zsuzsa önkéntes segítő, Gál Veronika önkéntes segítő. Köszönjük munkájukat.

A csoport minden tagja hospice alaptanfolyamot és a továbbképző tanfolyamot (összesen 80 órában) végzett. Veress Mónika és Nyíri Csabáné 2003-ban hospice szakápoló- és koordinátor képzést szerzett. Veress Mónika és Horváth Zsófia a Napfogyatkozás Egyesület szervezésében gyásztanácsadó tanfolyamot végzett. Dombóváriné Kőszegi Annamária szociális munkás a Semmelweis Egyetem mentálhigiéné szakán államvizgázott. Szakdolgozatának címe: Közösségi Mentálhigiéné – Filmklub.

Veress Mónika hospice nővér az ETI Hospice Alaptanfolyamán több alkalommal előadást tartott a hospice nővéri munkáról.

Az elmúlt négy év alatt több intézményt látogattunk meg - a miskolci Erzsébet Hospice-t, majd a Budapest Hospice Házat. A hospice team több külföldi és számos magyar delegációt fogadott és tartott tájékoztatót a tevékenységéről. Többek között vendégünk volt Nancy Goodman amerikai nagykövet, Zoltai Gusztáv, a MAZSIHISZ ügyvezető igazgatója, Ferge Zsuzsa egyetemi tanár, a Joint igazgatói és kelet-európai vezetői, Mary Callaway, a New York-i Open Society Institute menedzser igazgatója, Dr. Carl Johan Fürst és Sylvia Sauter, az EAPC-East vezető. Az Amszterdami Zsidó Hitközség munkatársai, egy szociális munkás és egy önkéntesük látogatták meg csoportunkat. Két törökországi orvos és egy litván nővér tapasztalatszerzés céljából látogatta meg kórházunkat szeptemberben.

Emellett vendégül láttuk a pécsi hospice szakápoló képzés hallgatóit, a Megnyugvás Hospice Alapítvány és a Szegedi Hospice Alapítvány munkatársait, az esztergomi szociális asszisztens képzés, az ORZSE szociális munkás képzés, a budapesti hospice szakápoló képzés, a győri szociális asszisztensképzés és a pesti gerontológiai szakképzés hallgatóit va-

lamint a svédországi diplomás ápoló hallgatókat és az őket kísérő tanáraikat. 12 ápolónő és 8 szociális munkás hallgató végzett hospice gyakorlatot a csoportunknál.

Az Open Society Institute számára készített Transitions in End of Life Care. Hospice and related developments in Eastern Europe and Central Asia c. jelentésben a MAZSI-HISZ Szeretkórházban működő mobil team-et modell-intézményként mutatják be.

A betegfelvétel folyamata

A kórházi betegfelvétel Dr. Deutsch Zsuzsanna orvosigazgatóval való egyeztetést követően történik. A beteg a kórházi ellátást az osztályon kapja meg, a hospice gondozásba való felvételtől a kezelőorvos és a hospice team dönt. A team dolgozói az osztályos ápoláson kívül biztosítják a kezelőorvos által indokoltnak tartott testi, lelki vagy szociális gondozást. A team dolgozói megbeszéléseiken megosztják egymással a tapasztalataikat, az osztályos dokumentációban részletesen informálják az osztályon dolgozókat is.

A HOSPICE MOBIL TEAM TEVÉKENYSÉGE

2001. március – 2005. Szeptember

Az ellátott betegek száma 382, összesen 11 573 alkalommal. Betegeink közül 246 beteg szenvedett daganatos betegségben. Gondozott betegeink közül 180 beteg halt meg ebben az időszakban. A többi esetben a beteg elhagyta a kórházat, illetve a hospice szolgálat megszüntette a gondozást, mert a beteget kórházon belüli krónikus-, akut belgyógyászati vagy ápolási osztályra helyezték.

Ápolói tevékenység:

223 beteg ellátása 5067 alkalommal (átlagosan egy óra ápolási idő betegenként).

Szolgáltatások: testi és lelki komfort javítása.

Testi ápolás: gyógyszeres fájdalomcsillapítás a hospice orvos előírása szerint, decubitus kezelése, Bioptron lámpa alkalmazása, vércukorszint-, pulzus- és vérnyomásmérés, mobilizálás, rendszeres tisztátétel, körömvágás, szájtoalett, masszírozás, testápoló használata, hólyagtorna.

Lelki ápolás: meghallgatás, pszichés támogatás, gyászfeldolgozás.

Szociális munka:

219 beteg számára 1842 alkalommal (átlagosan egy óra betegenként).

Ellátott feladatok: hivatalos ügyek lebonyolítása (kárpótlás, banki ügyintézés, jogi ügyintézés), otthoni szakápolás és gondozás intézése, otthoni ebédrendelés és szállítás intézése, kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás rokonokkal, közvetítés az Alapítványi szociális munka és a beteg közt, segély intézése, eszközök beszerzése (magnó, fejhallgató, hangos könyvtár), ruhasegély intézése, pszichés támogatás, rokonok segítése (kárpótlás, jogi segítségnyújtás halálesetkor), otthoni látogatás, temetői sírgondozás megszervezése, közvetítés civil támogatók, adományozók és a hospice betegek között, stb.

Pszichológiai és mentálhigiénés gondozás:

174 beteg ellátása 1443 alkalommal (átlagosan egy óra betegenként).

Ellátott feladatok: meghallgatás, életút áttekintés, életmérleg készítése, életkilátások megbeszélése, családi konfliktusok feldolgozása, tanácsadás aktuális kérdésekben, depresszió és szorongás pszichés kezelése, zavartság, paranoid téveszmék kiszűrése, kezelése, spirituális témák megbeszélése, konzultáció családtagokkal, születésnap ünneplése, felolvasás, gondoskodás olvasnivalóról.

Önkéntes munka

8 önkéntes 44 beteget kísért ebben az időszakban, összesen 1105 alkalommal.

A HOSPICE MOBIL TEAM ÁLTAL SZERVEZETT KÖZÖSSÉGI PROGRAMOK ÉS KLUBFOGLALKOZÁSOK

2001. március – 2005. szeptember

KLUBFOGLALKOZÁSOK

A II. Belgyógyászaton 2002. márciusa óta, az I. Belgyógyászaton 2004. júliusa óta, a 2005- ben megnyílt III. Belgyógyászaton június közepe óta hetente tartunk klubfoglalkozásokat, melyet a szociális munkások, Dombóváriné Kőszegi Annamária és Máthé Mónika vezetnek. Ennek keretében csoportos gyógytorna foglalkozás történik, majd vetélkedők, kvíz- és szójátékok, csapatjátékok, kéthetente filmklub várja a betegeket.

FILMVETÍTÉSEK

Többnyire régi filmek, opera- és operett filmek szerepelnek műsoron. Figyelembe vesszük betegeink igényeit, sokszor próbálkozunk újabb filmek vetítésével is. Tapasztalataink szerint vígjátékok és drámák, zenés filmek és rajzfilmek is kedvező fogadtatásra találnak.

Előadások

Az elmúlt időszakban vendégeink voltak egy rövid beszélgetésre Antal Imre, Hernádi Judit, Sass József, Székhelyi József. (Szabó Péter szervezésében és vezetésével). Ismeretterjesztő előadást tartott Kósa György zenetörténeti, Schweckhardt Zsolt művészettörténeti témában.

A Piros Orr Bohócdoktorok műsorát is több alkalommal élvezhették betegeink.

VALLÁSI PROGRAMOK

Róna Tamás rabbi, majd Davidovics László rabbijelölt közreműködésével minden évben megünnepeljük Pészahot, Savuot-t, Ros Hasanát, Szukkot-t, Chanukát, Purimot, Tu Bi Svát-t, Jom Hacmaut-t. Az ünnepeken többször résztvettek a Scheiber Sándor Általános Iskola és Gimnázium tanulói, énekkaruk valamint a Lauder iskola tanulói és énekkaruk.

KONCERTEK

Az előadók, művészek felkérését többnyire Veress Mónika intézi. Koncertet adott Fekete László főkántor, Kertész Endre, Gryllus Dániel és Gryllus Vilmos, Balogh József és Zsákai Ferenc. Kerti koncertsorozatunkon vendégünk volt Kulka János, Vaig Júlia, Migroczi Tamás, és Migróczy Dóra, Brüg Judit és Budai Miklós. Többször is fellépett a JOFI zenekar, Fellegi Ádám zongoraművész és Berentei Péter előadóművész. 2002. óta minden évben Óév-búcsúztató rendezvényt szerveztünk.

A Hospice Mobil Team és a MAZSIHISZ szeretetkórházért közhasznú alapítvány által megpályázott ÉS MEGVALÓSÍTOTT projektek

2001. március – 2005. szeptember

A hospice mobil team nem jogi személy, ezért a pályázatokon a MAZSIHISZ Szeretetkórházért Közhasznú Alapítvány, a MAZS Alapítvány és a MAZSIHISZ Szeretetkórház Templomkörzet bevonásával indul.

2002.

- A koncerteken és az előadásokon használható erősítő, szintetizátor vásárlása
- Két csoporttag gyásztanácsadó tanfolyam tandíja, szakkönyvek vásárlása
- Miskolci hospice kongresszus útiköltség és szállásköltség, regisztrációs költség az egész csoportnak
- Költségtámogatás a European Association for Palliative Care VII. – n való részvételhez két csoporttagnak

2003.

- Film a hospice mobil teamről
- Fotókiállítás
- 4 koncert és előadás költsége
- Videofilmek kölcsönzési díja
- DVD, nagyképernyős TV készülékek vásárlása
- A társalgók otthonos berendezése

2004.

- 8 koncert és előadás költsége
- Szupervízió a Szeretetkórház dolgozóinak

2005.

- Szupervízió a hospice mobil team részére
- Tájékoztató füzet a hospice mobil teamről

Elérhetőségeink:

MAZSIHISZ Szerettkórház Hospice Mobil Team

Programvezető: Dr. Márvány Veronika

1145-Budapest, Amerikai út 53-55.

Telefon/fax: (36-1) 468-2362

E-mail: hospice@mail.datanet.hu

